

Saopštenje za medije

Komitet Saveta Evrope MONEYVAL upozorava da Srbija ne sme da zloupotrebljava borbu protiv finansiranja terorizma za suzbijanje aktivnosti građanskog društva

Komitet eksperata za evaluaciju mera za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma Saveta Evrope - MONEYVAL, razmatrajući postupanje srpske Uprave za sprečavanje pranja novca u slučaju “Spisak”, upozorio je da ne sme da se zloupotrebljava pravni okvir za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma za suzbijanje legitimnih aktivnosti civilnog društva.

Na [plenarnoj sednici](#) MONEYVAL-a, 28. aprila 2021. godine, visoko na dnevnom redu se našao i slučaj “Spisak” iz jula prošle godine, kada je Uprava za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma bez odgovarajućeg pravnog osnova zatražila proveru bankarskih transakcija 57 organizacija i pojedinaca iz medija i civilnog sektora i na taj način postupila, u suprotnosti sa međunarodnim standardima u ovoj oblasti.

Prethodno je, u postupku koji su Specijalni izveštioци Ujedinjenih nacija pokrenuli na zahtev organizacija i medija sa “Spiska”, [Radna grupa za finansijsku akciju \(FATF\)](#), ocenila da je Uprava postupila suprotno preporukama ovog glavnog međunarodnog tela za uspostavljanje standarda za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma. Takođe, ovim povodom [UN specijalni izveštioци za ljudska prava](#) ocenili su da je Vlada Srbije zloupotrebila mehanizam za borbu protiv finansiranja terorizma sa ciljem da zaplaši predstavnike civilnog društva i branitelje ljudskih prava, ograniči njihov rad i uguši kritiku vlasti.

Razmatrajući izjašnjenje države Srbije u vezi sa ovim slučajem, MONEYVAL je u zaključcima sa plenarne sednice još jednom istakao da finansijsko-obaveštajna tela, kakvo je Uprava za sprečavanje pranja novca, **nemaju ovlašćenja da traže podatke od banaka bez sumnje na pranje novca, finansiranje terorizma i druga uvezana dela.** Dalje, izdato je jasno upozorenje zemljama članicama MONEYVAL-a, uključujući i Srbiju, da **ne smeju namerno ili nenamerno da zloupotrebljavaju preporuke FATF-a u svrhu suzbijanja legitimnih aktivnosti građanskog društva.**

Takođe, na sednici je posebno napomenuto da **neprofitni sektor treba uključiti u pripremu procene rizika od finansiranja terorizma na dobrovoljnoj osnovi**, umesto korišćenjem formalnih ovlašćenja koje ima Uprava za sprečavanje pranja novca. Ovime je kritikovano objašnjenje Vlade Srbije da su podatke o bankarskim transakcijama skupljali radi navodne pripreme strateške analize neprofitnog sektora sa aspekta pranja novca i finansiranja terorizma, a koja ni do danas nije objavljena. **Tim povodom, podsećamo da je u Srbiji trenutno u toku priprema Nacionalne procene ranjivosti neprofitnog sektora od finansiranja terorizma, a bez smislenog uključivanja građanskog društva.** Ova procena je važan dokument na osnovu koga će biti definisane mere državnih organa i banaka koje mogu uticati na rad organizacija civilnog društva, neprofitnih medija, fondacija i zadužbina u Srbiji.

Iz tog razloga, organizacije civilnog društva su već [konstatovale](#) da Uprava za sprečavanje pranja novca pokušava da simulira partnerstvo sa civilnim sektorom u uslovima ozbiljnog nepoverenja između dve strane. Prvi korak u ponovnom uspostavljanju poverenja jeste preduzimanje koraka za otklanjanje štete koju je Uprava načinila organizacijama i pojedincima koji su neprimerno targetirani u slučaju “Spisak” time što bi nalaze analize o ispravnosti njihovog poslovanja javno objavili i dostavili bankama. Dok se ovaj korak ne preduzme, nema osnova za učešće u izradi Procene rizika i drugim oblicima saradnje sa Upravom za sprečavanje pranja novca.

Beograd, 25. jun 2021. godine